

MUZSIKA — 2K – 2B

Magyar est a Fugában

Szerző: **Eszes Kinga**

Lapszám: **2015 május**

A Fuga Tér/Zene sorozatának keretében megrendezett koncert műsorát javarészt a „2K”, azaz Megyeri Krisztina és **Szalai Katalin** művei alkották, Bolcsó Bálint és Szabó Barna - vagyis a „2B” - mindössze egy, illetve két kompozícióval működött közre. A két kivételtől eltekintve magyarországi és ősbemutatókat felvonultató program elrendezése átgondoltnak, változatosnak és kiegyensúlyozottnak tűnt. Bolcsó Bálint vonósnégyesre és zongorára komponált *rotate rotate* című munkája izgalmas indításnak bizonyult: a szerző leírása szerint „a forgás és az ismétlés elve” alapján kialakított, mind zenei eszközeiben, mind intenzitásában fokozatosan építkező, a csúcsponton azonban üveghangokként szertefoszló anyag karakterét a Moselle folyón úszó hatyúk inspirálták. Ezt követően - két instrumentális szólódarab mellett - átfogó keresztmetszetet kaphattunk a nagyjából egy generációhoz tartozó zeneszerzők dalterméséből.

Megyeri Krisztina García Lorca szerelmes-erotikus versére komponált *María del Carmen* című dala délies temperamentumával, színgazdag hangzásvilágával és a szenvedély különféle árnyalatainak szuggesztív megjelenítésével magával ragadott, a kontrasztként hangszalagról megszólaló, a dalra reflektáló férfi-nő párbeszéd azonban ahelyett, hogy a Lorca-szöveg 21. századi kontextusba helyezésével új perspektívát kínált volna a mű értelmezéséhez, inkább zavaróan hatott. A koncert oldottabb hangvételi, olykor humoros pillanatait a Kányádi-feldolgozásoknak köszönhetjük. Az énekhangra és zongorára írt Erdőt jártam és Kallózó című dalok arról tanúskodtak, hogy Megyeri könnyedén és szellemesen bánik a tonális nyelvezettel. **Szalai Katalin** hegedűre és tenorhangra komponált *Mondóka* című ciklusa ötletgazdag, fegyelmezett szerkesztésű és könnyen befogadható sorozatnak bizonyult. A négy, biztos kézzel megírt miniatűrben nemcsak a szöveg és a zene, hanem a két egyenrangú szólam is tökéletes egységet alkotott. Az est legderűsebb pillanatait kétségtelenül az utolsó, *Dilidál* című tétel szolgáltatta, melyben a józanságát alátámasztani igyekvő előadó visszafogott énekbeszéde végül eksztatikus örvénybe torkollt.

A koncerten elhangzó dalok közül kifejezőerő, szuggesztivitás és terjedelem tekintetében Szabó Barna Goethe versére komponált *A toronyőr dala* című műve és Megyeri Krisztina József Attila Óda című versére írt dala emelkedett ki. A két darab ugyanakkor hangulatában, kifejező eszközeiben, nyelvezetében és formavilágában semmi közöset nem mutatott: az előbbi színgazdagságával, aszketikus eszköztárával, tonális alapokon nyugvó lírai dallamosságával és letisztult textúrájával győzött meg, az utóbbi letaglózó erejét temperamentuma, szélsőséges gesztusai, drámaisága és expresszív, atonális írásmódja adta.

Szándékosan hagytam a dalokról szóló recenzió végére **Szalai** vonóstrióra és énekhangra komponált *Rückert-dalát* és Megyeri Indián altatóját: néhány emlékezetes pillanattól eltekintve az énekési teljesítmény sajnos csak sejteni engedte a két műben rejlő értékeket. Megyeri izgalmas atmoszférát teremtő dalában a pentatóniából táplálkozó énekszólókat - mint gyermekét az anya - a zongora repetitív motívumai szöveget ringatta el. Az, ahogy a darab első felében az „aludj, szívem virága” szövegrésznél a zene újra és újra visszatalált az ismerős, megnyugtató környezetbe, azaz a pentatóniához, akésőbbiekben azonban egyre inkább talajt veszítve, fokozatosan távolodott el ettől a barátságos és otthonos közegtől, a felcseperedő és egyre önállóbbá váló gyermek képét és az anyáról való leválás keserű folyamatát idézte fel. Szalai *Die Sonne* címet viselő *Rückert-dalának* néhány momentumja - a nappal-éjszaka ellentét zenei megjelenítése, vagy a végül magára maradó, lemeztelenített „nap-téma” - emlékezetes maradt ugyan, az előadás kezdeti bizonytalanságai miatt azonban a darab mondanivalója és dramaturgiája sajnálatos módon csupán a dal végére kezdett körvonalazódni.

A koncerten felcsendülő két szólódarab karakterbeli, hangszínbeli, ritmikai és szerkesztésbeli ellentétekre épülő formálása miatt mutatott némi párhuzamot, **Szalai Katalin** *Zongoragyűrüje* azonban tömör, lényegre törő fogalmazásmódjával meggyőzőbbnek tűnt, mint Megyeri Krisztina kevésbé követhető, terjengősebb hárfaműve, a *Magic Helper*. Szabó Barna 1. vonósnégyese a műsorfüzet szerint két eltérő tempójú és zsánerű tételt ígért - az első, mozgékony *Scherzino* a komótosabb előadás miatt azonban némileg a karakteréből is veszített, és a megálmodott kaleidoszkópszerű forma sem tudott eléggé érvényesülni. Az ezt követő, a Szent Erzsébet legendájából származó Liszt-dallam asszociációira épülő *Elégia* áradó dallamossága, sűrű, mégis átlátható textúrája, érzelmes, de szentimentalizmustól mentes líraisága Debussy vonósnégyesének atmoszféráját idézte. A tétel végén az eredetihez hasonló formában felcsendülő Liszt-téma éteri, emelkedett hangulatban zárta az estet. A műsorban oroszánrészt vállaló Monostori Gábor árnyalt és mindvégig magas színvonalú zongorajátékával, Csiki Gábor szuggesztív és magabiztos tenorhangjával, Krulik Eszter pedig ihletett és precíz hegedülésével tűnt ki az est közreműködői közül. Március 22. - FUGA. Rendező: FUGA Építészeti Központ }